

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Державної освітньої установи «Навчально-методичний центр з питань якості освіти»

В. МЕЛЬНИК

2022 р.

ПОГОДЖЕНО

Голова Державної служби якості освіти

Р. ГУРАК

2022 р.

**Програма тренінгу
для вчителів «Безпечний простір» у рамках проєкту «SAFE SPACE –
Невідкладна психосоціальна підтримка для учнів та шкільних вчителів»**

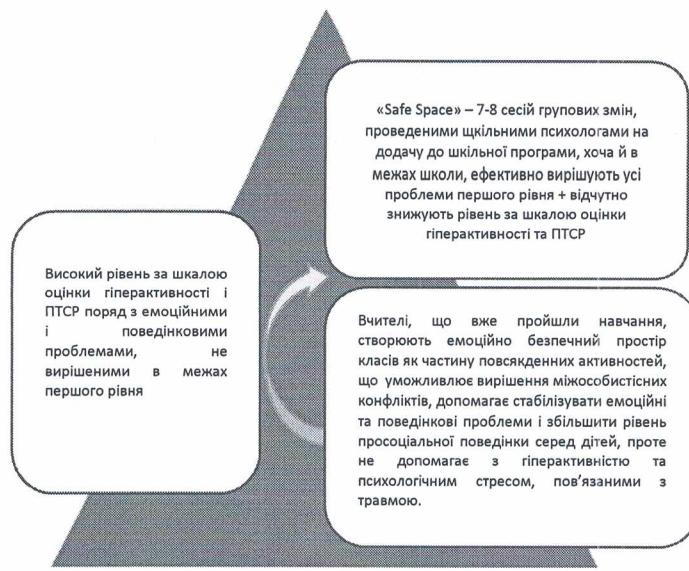
ПРОГРАМА «SAFE SPACE» ТА ЇЇ ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ

Протягом останніх восьми років НаУКМА здійснив розробку та апробацію багаторівневого пакету освітніх і психосоціальних змін для вчителів та шкільних психологів. Данна програма була не лише спрямована на допомогу дітям у школах, але й здійснена у відповідності з новими педагогічними зasadами, які впроваджує освітня реформа. Ці зміни визнані працівниками шкіл прийнятними і були ефективно імплементовані. Принаймні частково такий успіх зумовлений потужною супервайзинговою складовою, вбудованою в зміни завдяки зовнішнім грантам. Для забезпечення тривкості переваг цього підходу такі супервайзингові структури необхідно створити в рамках шкільних структур.

Зокрема, з 2014 року НаУКМА співпрацює з ЮНІСЕФ Україна та іншими міжнародними і національними партнерами в 5 східних областях України. Разом ми втілювали проекти, спрямовані на покращення освіти і надання психосоціальної підтримки дітям, відчутно постраждалим внаслідок військового конфлікту на Сході України, який досі триває. НаУКМА розробила та апробувала багаторівневу програму змін, до складу якої входить навчання вчителів зі зміненням стійкості, навчання шкільних психологів методою «Safe Space» з формування та ведення груп відновлення, а також навчання персоналу реферальній механіці переспрямування між першим та другим рівнями (рис. 1). Два посібники для цих тренінгів були затверджені Міністерством освіти та науки України та розповсюджені серед національних інституцій підвищення кваліфікації та безпосередньо в школах. Зовнішній супервайзинг, наданий командою тренерів НАУКМА вчителям та шкільним психологам, визнано ключовим компонентом підходу, який показав перспективні результати за висновками оцінкових досліджень¹. Від початку апробації, Карітас Україна застосував методику НаУКМА «Safe Space» для роботи з дітьми у спеціально обладнаних кімнатах «безпечного простору» у східних регіонах поблизу лінії конфлікту.

¹ Bogdanov, S., Zalesska, O., Basenko, O. 2019. Effectiveness Testing of a Multi-Layered Model of Psychosocial Support Within School in Conflict-affected Eastern Ukraine. NORRAG, SI 02. Retrieved from <https://resources.norrag.org/resource/view/525/276>

Рис. 1. Психосоціальна багаторівнева зміна. розроблена НаУКМА.

¹ Bogdanov, S., Zalesska, O., Basenko, O. 2019. Effectiveness Testing of a Multi-Layered Model of Psychosocial Support within school in conflict-affected Eastern Ukraine. NORRAG, SI 02. Retrieved from <https://resources.norrag.org/resource/view/525/276>

Від 2018 року НаУКМА у співпраці з Карітас Відень (Caritas Wien) та за фінансової підтримки Porticus розпочав впровадження цієї моделі у 11 визначених школах поблизу лінії конфлікту у східній Україні. Найперше, групова зміна для дітей «Safe Space» була успішно представлена місцевим соціальним робітникам Карітасу, залученим до щоденних психосоціальних активностей зі школярами. По-друге, шкільні вчителі пройшли тренінг щодо навичок зміцнення стійкості. Налагоджено реферальну систему переспрямування від вчителів до шкільних психологів.

У 2020 році програма ітераційно апробована та вдосконалена у співпраці з місцевою командою Карітас у рамках поточного проекту за фінансової підтримки Porticus. Спершу апробація відбувалася у 3 школах, що пройшли попередній відбір, а далі поширина на ще 11 шкіл у тому ж регіоні. Онлайн-версія програми розроблена з урахуванням поточної ситуації із пандемією COVID-19. Курс онлайн-навчання «Safe Space» для вчителів наразі розміщений у вільному доступі на платформі EdEra.

Розробники програми:

Сергій Богданов – доцент НАУКМА, PhD, Керівник Центру психічного здоров'я та психосоціального супроводу. Автор програми «Safe Space» та керівник наукових досліджень.

Оксана Залеська – дитячий психотерапевт, PhD, старший викладач НаУКМА з психології, авторка програми «Safe Space» та керівниця наукових досліджень.

Ольга Федорець – керівниця програми «Safe Space», старший тренер та супервайзор команди НаУКМА, клінічний психолог та психотерапевт. З 2014 – у команді НаУКМА, співавторка вдосконалень програми «Safe Space».

Обсяг програми: 0,4 кредиту ЕКТС

Форма тренінгу: дистанційна

Документ, що видається: сертифікат

Очікувані результати:

- 2500 вчителів отримають знання щодо зміцнення стійкості учнів та посилення їхньої особистої спроможності долання стресу;
- Приблизно 125 000 дітей в Україні опосередковано отримають користь шляхом психосоціальної підтримки, здійснюваної 2500 вчителями, що пройшли тренінги за програмою «Safe Space».

Програма:

Модуль 1

Час	Активність	Опис
9.00	Привітання	Формування мети навчальної програми Обговорення формату роботи
9.15	Правила роботи	Правила роботи в класі і формування довіри
9.30	Знайомство	A) Гра. Б) Інтерв'ю резілієнс В) Шеринг:
10.05	Травма і резільєнс	Травма і психологічний стрес
10.40	Прояви стресу у дітей різних вікових груп	Прояви стресу у дітей різних вікових груп
11.20	Перерва	
11.30	Теоретичне узагальнення	Базове ставлення педагога до дитини і напрямки розвитку.
11.40	Вправа «Джерела поповнення моїх ресурсів».	Вправа «Джерела поповнення моїх ресурсів».
12.10	Основні техніки	Гра і шеринг Основні техніки
12.30	Вправа «Симуляція гри і обговорення у класі»	Вправа «Симуляція гри і обговорення у класі»
12.50	Завершення Модулю 1.	Підсумки модулю. Зворотній зв'язок учасників.

Модуль 2. Вдосконалення навичок

Час	Активність	Опис
9.00	Пульс групи	Вправа «Пульс групи»
9.10	Узагальнення попереднього модулю	Узагальнення попереднього модулю
09.20	Теоретична частина	Стресостійкість. 5 факторів стресостійкості і їх змістовне наповнення
09:40	Вправа «Коло довіри»	Вправа «Коло довіри» Створення кола довіри

10:20	Теоретична частина	Соціальні контакти і наполегливість
10:40	Вправа «Пошук сильних сторін дитини».	Вправа «Пошук сильних сторін дитини».
11.00	Перерва	
11:10	Вправа Слова емоційної підтримки	Вправа Слова емоційної підтримки Загальне обговорення у групі
11:40	Вправа «Симуляція гри і обговорення у класі» - Продовження	Вправа «Симуляція гри і обговорення у класі» Зворотній зв'язок від тренера щодо правильності використання обох технік. По завершенню шеринг
12.20	Групова дискусія	Як я можу застосувати Гру, шеринг і емоційну підтримку на моєму уроці?
12.40	Підсумки тренінгу	Заключні питання. Зворотній зв'язок учасників. Планування наступних кроків методичного супроводу і комунікації з тренером